

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

การเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอัคคีภัย โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก

จัดทำโดย นายดิเรก เพิ่มดี
เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าสถานีดับเพลิงบางรัก กองปฏิบัติการดับเพลิง ๑
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๗
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

การเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอัคคีภัย โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของ
สถานีดับเพลิงบางรัก

จัดทำโดย นายดิเรก เพิ่มดี
เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าสถานีดับเพลิงบางรัก กองปฏิบัติการดับเพลิง ๑
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง รุ่นที่ ๑๗
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙

อาจารย์ที่ปรึกษา

รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

(นายสุริยชัย รวีวรรณ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สังกัด/หน่วยงานสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

บทสรุปผู้บริหาร

ปัจจุบันชุมชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว แต่ไม่มีความพร้อมในด้าน การจัดบริการพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้แก่ผู้อยู่อาศัยในชุมชน ขาดการวางแผนทำให้เกิดการตั้งถิ่นฐานอย่างไว้ ติศทาง เกิดชุมชนแออัดเพิ่มมากขึ้น จึงส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน คุณภาพชีวิต และ สิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดปัญหาสังคม สิ่งแวดล้อม และอค์ศิกภัยก็เป็นปัญหาเรื่องหนึ่งที่มีความเสี่ยง มีโอกาสที่ เกิดขึ้นในชุมชนแออัด และก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้กำหนดมาตรการดูแลด้านการป้องกันและบรรเทาอค์ศิกภัย ให้กับประชาชนในเขตชุมชนต่างๆทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งจะต้องดำเนินการกิจด้านการป้องกันระงับ เหตุและฟื้นฟูให้การสงเคราะห์ การป้องกันและระงับอค์ศิกภัย จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการช่วย ลดความสูญเสีย หน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน จึงต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและ ตระหนักถึงบทบาทความรับผิดชอบในการสร้างความปลอดภัยเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงจากอค์ศิกภัย การ จัดทำโครงการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนได้มีความรู้ ความเข้าใจในการป้องกัน อค์ศิกภัยอย่างถูกต้อง ตลอดจนเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึก การใช้ถังดับเพลิงได้อย่างถูกวิธี ลดการสูญเสียทั้ง ชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งดูแลตนเองให้ปลอดภัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการในชุมชนเป้าหมายจำนวน ๑๕ ชุมชน ที่อยู่ในความ รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก ทางด้านกายภาพ สถานีที่ตั้ง การเตรียมความพร้อมเผชิญเหตุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นชุมชนที่มีการปลูกสร้างบ้านติดกันหนาแน่น ทางเดินเข้า ออกชุมชน เป็นซอยคับแคบ ซึ่งเป็นพื้นที่ เสี่ยงต่อการเกิดอค์ศิกภัยได้ง่าย จึงมีความจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับและแก้ไขเหตุอค์ศิกภัย ด้วย การอบรมให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนให้มีความเข้าใจในการป้องกันและระงับอค์ศิกภัย เพื่อให้มีศักยภาพ เพียงพอที่จะบรรเทาหรือระงับอค์ศิกภัยในเบื้องต้น ก่อนที่เจ้าหน้าที่ดับเพลิงจะเข้าทำการช่วยเหลือ รวมทั้ง ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการใช้ถังดับเพลิง เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติและชักจูงเป็น ประจํา รวมทั้งจัดตั้งอาสาสมัครประจำชุมชนเพื่อพัฒนาไปสู่การจัดตั้งศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ ชุมชนแต่ละชุมชน ในการป้องกันดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ตลอดจนมีการสร้าง เครือข่ายระหว่างชุมชนทุกชุมชนในพื้นที่สถานีดับเพลิงบางรัก

ในการจัดทำโครงการการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอค์ศิกภัย โดยการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ในพื้นที่และได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ที่ต้องให้ความสำคัญ และกำหนด เป็นนโยบายหลัก เพื่อที่จะดำเนินโครงการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้การสนับสนุนงบประมาณมา ดำเนินการ เนื่องจากโครงการดังกล่าวควรที่จะต้องจัดทำเป็นประจำทุกปี เพราะจะทำให้ประชาชนได้รับ ความรู้ ความเข้าใจในการใช้ถังดับเพลิง การป้องกันและระงับอค์ศิกภัยเบื้องต้น รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากทุก ภาคส่วน สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อป้องกันการเกิดอค์ศิกภัยที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และจะทำให้ ประชาชนเกิดความตื่นตัว และตระหนักถึงอันตรายจากอค์ศิกภัย อันจะส่งผลให้เกิดความสามัคคีและร่วมมือ กันในการวางแผนแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารมหานครระดับกลาง (บนก.) รุ่นที่ ๑๗ ซึ่งอบรมระหว่างวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ประกอบด้วยวิชาการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, ดร.อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ นายสุริยชัย รวีวรรณ ผู้อำนวยการกองป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ดูแลและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ รวมถึงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ส่งผลให้รายงานการศึกษาส่วนบุคคลสำเร็จลุล่วงสมบูรณ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ที่ให้โอกาสเข้าอบรมและเจ้าหน้าที่ของสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้คำแนะนำในการทำรายงานส่วนบุคคล รวมทั้งได้เสนอแนวคิดในการศึกษา ผู้ศึกษาขอให้การจัดทำรายงานฉบับนี้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมของกรุงเทพมหานครต่อไป

ดิเรก เพิ่มดี

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
หลักการและเหตุผล	๑-๕
วัตถุประสงค์	๕
เป้าหมาย	๖
ขั้นตอนการปฏิบัติ/ผู้รับผิดชอบ	๖-๘
ปัจจัยความสำเร็จ	๘
งบประมาณที่ต้องใช้และระยะเวลาดำเนินการ	๙
แนวทางการบริหารความเสี่ยง	๙
การประเมินผล	๑๐
ข้อเสนอแนะ	๑๐-๑๑
บรรณานุกรม	๑๒
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	๑๓-๑๔
ภาคผนวก ข	๑๕-๑๘
ภาคผนวก ค	๑๙-๒๓
ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล	๒๔-๒๕

โครงการ การเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอัคคีภัย โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก

หลักการและเหตุผล

๑. สถานการณ์/สภาพปัญหา

กรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุน รวมถึงความเจริญของการคมนาคมต่างๆ จากการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนในกรุงเทพมหานครอย่างมาก ทั้งทางด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม การเพิ่มของประชาชนและการย้ายถิ่นฐานเข้าสู่เมืองหลวงเพื่อแสวงหาโอกาสในการประกอบอาชีพทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย มีชุมชนเพิ่มมากขึ้นในชุมชนเมือง ต้องมีการจัดการปัญหาทรัพยากรและงบประมาณตามมา ดังนั้นปัญหาของชุมชนเมืองนอกจากเรื่องแออัดแล้ว ปัญหาสำคัญอีกอย่างคือ ด้านความปลอดภัยทางด้านอัคคีภัย ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติหรือเกิดจากการกระทำของมนุษย์ อัคคีภัยหรือภัยที่เกิดจากเพลิงไหม้มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ไม่เลือกสถานที่ อัคคีภัยสามารถเผาผลาญทรัพย์สินให้วอดวายได้ในไม่กี่ชั่วโมง ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ซึ่งสาเหตุการเกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่ จะเกิดจากความประมาทของมนุษย์

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยได้รับโอนภารกิจด้านการดับเพลิงและกู้ภัยจากกองบังคับการตำรวจดับเพลิง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นับตั้งแต่รับโอนภารกิจมาสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้มุ่งมั่นดูแลชีวิตและทรัพย์สินของชาวกรุงเทพมหานคร โดยมีพันธกิจลดความเสี่ยงและความเสียหายจากสาธารณภัยในทุกรูปแบบภายใต้วิสัยทัศน์จะเป็นองค์กรชั้นนำด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดีและมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาความปลอดภัยและความความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้กำหนดมาตรการดูแลด้านการป้องกันและบรรเทาอัคคีภัยให้กับประชาชนในเขตชุมชนต่างๆทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งจะต้องดำเนินการด้านการป้องกันระงับเหตุและฟื้นฟูให้การสงเคราะห์

๑. ด้านการป้องกันก่อนเกิดเหตุโดยได้ดำเนินการตามโครงการต่างๆเพื่อป้องกันอัคคีภัยให้กับประชาชนในชุมชน ดังนี้

๑.๑ การตรวจสอบอาคารและพื้นที่เสี่ยงภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานครโดยได้ดำเนินการตรวจสอบอาคารสูงอาคารขนาดใหญ่พิเศษ และอาคารชุมนุมคนจำนวน ๓,๐๐๐ แห่ง รวมทั้งพื้นที่ย่านที่มีความเสี่ยงเช่น บริเวณชุมชน ปิมน้ำมัน ร้านจำหน่ายแก๊ส โรงแรม ศูนย์การค้า และสถานบันเทิง

๑.๒ โครงการชุมชนปลอดภัย (ประปาหัวแดง) โดยกรุงเทพมหานครร่วมกับการประปานครหลวงติดตั้งหัวจ่ายน้ำดับเพลิง (ประปาหัวแดง) ในพื้นที่ชุมชนจำนวน ๒,๐๘๖ จุดในปี ๒๕๔๙ - ๒๕๕๐ และติดตั้งไปแล้ว ๑,๔๓๑ จุด

๑.๓ โครงการอบรมให้ความรู้การอพยพหนีไฟแก่เด็กนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด จำนวน ๔๓๓ แห่ง

๑.๔ การอบรมฝึกซ้อมการอพยพหนีไฟให้แก่ ชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครโดยได้ดำเนินการฝึกอบรมให้แก่ชุมชนเป้าหมายที่มีความเสี่ยง ในพื้นที่กรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการไปแล้ว ๘๐๕ ชุมชน

๑.๕ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบแนวทางปฏิบัติในกรณีที่เกิดอัคคีภัยและวิธีการปฏิบัติตนเมื่อเกิดอัคคีภัยผ่านสื่อต่าง ๆ และดำเนินการแจกจ่ายแผ่นพับแผ่นปลิวให้ประชาชนได้รับความรู้

๑.๖ การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในสังกัดเพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานรวมทั้งการศึกษาดูงานทั้งในและนอกประเทศ

๑.๗ โครงการพัฒนาศักยภาพ อปพร. เพื่อให้กลุ่มพลังมวลชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โดยทำการฝึกอบรมให้ความรู้สนับสนุนอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

๑.๘ โครงการจัดตั้งสถานีดับเพลิงเพิ่มเติมโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายการให้บริการให้ครอบคลุมพื้นที่กรุงเทพมหานครและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

๒. ด้านการระงับเหตุ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินการกิจดังกล่าว จึงได้จัดทำแผนเผชิญเหตุ โดยสนธิกำลังระหว่างหน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานภายนอก เพื่อให้การเข้าทำการดับเพลิงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว รวมทั้งร่วมกับชุมชนต่างๆ ในการจัดทำแผนอพยพหนีไฟ นอกจากนี้ยังได้กำหนดมาตรการเพื่อป้องกันและบรรเทาภัยพิบัติของกรุงเทพมหานคร โดยการจัดตั้งศูนย์ป้องกันและควบคุมภัยพิบัติ โดยเป็นศูนย์ควบคุมสั่งการ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารและประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ

๓. ด้านฟื้นฟูและสงเคราะห์ โดยให้การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๕๐ เขต โดยมอบถุงยังชีพ เครื่องอุปโภคบริโภค เงินทุนประกอบอาชีพ ค่ารักษาพยาบาล เงินปลอบขวัญ เงินค่าจัดการศพ และเงินค่าที่พักชั่วคราว

สถานีดับเพลิงบางรักเป็นส่วนราชการ สังกัดสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีภารกิจในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดูแลความปลอดภัย ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน มีพื้นที่รับผิดชอบ เขตบางรักทั้งหมดจำนวน ๕.๔ ตารางกิโลเมตร มีชุมชนรับผิดชอบ ๑๕ ชุมชน และมีกรรมการชุมชนทุกชุมชน กรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นของตนเองและเช่ามีจำนวนประชากร ๑๖,๕๐๖ คน จำนวนบ้าน ๒,๘๐๖ หลังคาเรือน จำนวนครัวเรือน ๔,๘๕๓ ครัวเรือน มีพื้นที่ชุมชนทั้งหมด ๑๐๑.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๙๓ ของพื้นที่รับผิดชอบ

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างทักษะความรู้แก่ประชาชนในการดูแลและใช้อุปกรณ์ดับเพลิง สถานีดับเพลิงบางรัก ในฐานะส่วนราชการที่รับผิดชอบดำเนินการด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอัคคีภัยโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก เป็นการตรวจสอบถึงดับเพลิงที่ติดตั้งในชุมชนพร้อมแนะนำวิธีการใช้

งานอย่างถูกวิธี เพื่อให้ความรู้แก่ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนทราบถึงการดูแลรักษา และวิธีการใช้งานถังดับเพลิงที่ติดตั้งภายในชุมชนอย่างถูกวิธี และปลอดภัย อันจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนที่จะเผชิญเหตุในระยะแรก และสามารถใช้อุปกรณ์ในการดับเพลิงได้อย่างถูกวิธี และปลอดภัย ซึ่งจะสามารถลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และส่วนราชการในพื้นที่เขตบางรักได้ดียิ่งขึ้น

๒. การนำหลักวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหา

ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิดจากเอกสารทางราชการและเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

๒.๑ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพ.ศ. ๒๕๕๐

รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานครโดยให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้บัญชาการกรุงเทพมหานครรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานครโดยมีปลัดกรุงเทพมหานครเป็นรองผู้บัญชาการกรุงเทพมหานครและผู้อำนวยการในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานครเป็นผู้ช่วยผู้บัญชาการกรุงเทพมหานคร (มาตรา๓๒มาตรา๓๕และมาตรา๓๖)

๒.๒ นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภช.) ได้มีมติเมื่อคราวประชุมครั้งที่๑/๒๕๕๖วันที่๒กุมภาพันธ์๒๕๕๖เห็นชอบกรอบนโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติไว้ ๕ด้านดังนี้ (๑) พัฒนาและส่งเสริมระบบการป้องกันสาธารณภัยและลดผลกระทบให้มีประสิทธิภาพโดยนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงความมีเหตุผลความพอประมาณและการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเป็นบรรทัดฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยอย่างยั่งยืนสอดคล้องกับภูมิสังคม (๒) พัฒนาและส่งเสริมระบบการเตรียมความพร้อมให้ทุกภาคส่วนในสังคมสามารถรับมือกับสาธารณภัยที่เกิดขึ้นได้อย่างบูรณาการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยเพิ่มบทบาทของประชาชนหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง (๓) พัฒนาศักยภาพการจัดการสาธารณภัยในภาวะฉุกเฉินให้สามารถช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็วทันเหตุการณ์มีเอกภาพ (๔) พัฒนาระบบการฟื้นฟูบูรณะให้สามารถสนองต่อความต้องการของผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็วทั่วถึงและเป็นธรรม (๕) พัฒนาระบบการเชื่อมโยงหน่วยงานเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ

๒.๓ นโยบายการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานคร

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร (ม.ร.ว.สุขุมพันธุ์ บริพัตร) ได้มีนโยบายด้านความปลอดภัยปฎิรูปกรุงเทพมหานคร ให้เป็นมหานครแห่งความปลอดภัยสำหรับทุกคนอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อความสุขของคนกรุงเทพฯ และผลิตภัณฑ์อนาคตกรุงเทพฯ สู่ความเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

๒.๔ แผนบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ๒๐ปี ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐)

กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนากรุงเทพมหานคร ในระยะยาว ๒๐ปี โดยในปี พ.ศ. ๒๕๗๕ มุ่งให้กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครแห่งเอเชีย โดยเฉพาะภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑ มหานครปลอดภัย ประเด็นยุทธศาสตร์ย่อย ๑.๔ ปลอดภัยพิบัติ เป้าประสงค์ ๑.๔.๓ เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กลยุทธ์ ๑.๔.๓.๑ เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒.๕ แนวทางในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management : CBDRM) ของสำนักส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย เป็นการจัดการภัยพิบัติ โดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการดำเนินการ

ป้องกัน แก้ไข บรรเทา ฟื้นฟูความเสียหายจากภัยพิบัติ โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ กำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหา และบริหารจัดการภัย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความเสี่ยงภัยของชุมชน และเพิ่มขีดความสามารถให้คนในชุมชนสามารถระงับ บรรเทาภัยได้ก่อนหน่วยงานภายนอกจะเข้าไปให้ความช่วยเหลือ

๒.๖ หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือหลักธรรมาภิบาล (Good Governance)

ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีวัตถุประสงค์มุ่งผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีคิด วิธีการทำงาน รวมทั้งวัฒนธรรมการปฏิบัติราชการของบุคลากรภาครัฐ โดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen Centered) เพื่อบรรลุเป้าหมายในการตอบสนองความต้องการ และอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ทั้งนี้โดยตั้งอยู่บนหลักพื้นฐานที่สำคัญ ๖ ประการ ดังนี้

๒.๖.๑ หลักนิติธรรม หมายถึง การตรวจกฎหมายที่ถูกต้อง เป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรม

๒.๖.๒ หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน รวมทั้งจัดระบบงานที่ตอบสนอง ความต้องการของประชาชน

๒.๖.๓ หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกัน และกัน โดยปรับปรุงกลไก การทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส ประชาชนสามารถรู้ถึงขั้นตอนที่จะติดต่องาน และสามารถตรวจสอบการทำงานได้

๒.๖.๔ หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้โอกาสให้บุคลากรหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารจัดการเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เช่น เป็นคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และหรือคณะทำงาน โดยให้ข้อมูล ความคิดเห็น แนะนำ ปรีกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ

๒.๖.๕ หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิและหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาการบริหารจัดการ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาและเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง รวมทั้งความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง

๒.๖.๖ หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยยรมงคืให้บุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า

๒.๗ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. ๒๕๔๘ เรื่อง การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน และหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง ทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิด มีความรู้ ความสามารถในการกระทำ และมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงที่สุด กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเอง และถือเป็นภาระหน้าที่ของตน ร่วมคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมกันติดตามประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์

หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐการนั้น International Association For Public Paticipationได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ๕ ประการ

๑. การให้ข้อมูลข่าวสาร ถือเป็น การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับต่ำที่สุด แต่เป็นระดับที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นก้าวแรกของภาคราชการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าสู่กระบวนการ การมีส่วนร่วมในเรื่องต่างๆ

๒. การรับฟังความคิดเห็น เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและความคิดเห็น เพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานภาครัฐด้วยวิธีต่าง ๆ

๓. การเกี่ยวข้องข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือร่วมเสนอแนะแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ

๔. ความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชน ผู้แทนภาคสาธารณะ มีส่วนร่วม โดยเป็นหุ้นส่วนกับทุกภาครัฐในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ

๕. การเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ทำให้บทบาทประชาชนในระดับที่สูงสุด โดยให้เป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่างๆ

๓. แนวทาง/ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอัคคีภัย จึงเป็นงานเชิงรุกที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยมีแนวความคิดในการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนเป็นศูนย์กลาง ในการวางแผนป้องกันอัคคีภัยภายในชุมชนของตนเองแต่ละชุมชน โดยเจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยช่วยเหลือ ในด้านการให้คำปรึกษา แนะนำ การวางแผน ประสานงาน การให้ความรู้ในด้านวิชาการ ด้านการระงับอัคคีภัย การฝึกการใช้เครื่องมือในการระงับอัคคีภัย การตรวจสภาพถังน้ำยาเคมีดับเพลิง การบริหารจัดการเมื่อเกิดเหตุ การฝึกเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตนเองในเบื้องต้นได้เมื่อเกิดอัคคีภัยซึ่งจากการศึกษาวิเคราะห์ ทำให้พบว่ามาตรการ หรือแนวทางในการป้องกันปัญหาความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยของชุมชนนั้น คือการสร้างความปลอดภัยให้แก่ชุมชน จึงเป็นเหตุผลสำคัญในแนวทางพัฒนาและสร้างการมีส่วนร่วมกับประชาชนในการร่วมกันป้องกันอัคคีภัย ตลอดจนได้คำนึงถึงความสำคัญของการสร้างเครือข่ายทางสังคม โดยเริ่มจากการเข้าถึงประชาชนในการประสานงานระหว่างคนในชุมชนในการร่วมมือกันวางแผนแนวทางในการพัฒนาชุมชน การเผยแพร่ความรู้ และสร้างความเข้าใจให้ตระหนักถึงภัยอันตรายต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวและที่กำลังก่อตัวอย่างเงียบ ๆ ในชีวิตประจำวันและเรียนรู้ถึงภัยใกล้ตัว โดยให้คนในชุมชนคัดเลือกและแต่งตั้งคนในชุมชนร่วมเป็นอาสาสมัครรับผิดชอบในการติดต่อประสานงาน หรือแจ้งเหตุเพลิงไหม้ชุมชน ตรวจสอบจุดติดตั้งถังดับเพลิงให้มีสภาพพร้อมใช้งาน โดยเน้นให้ประชาชนได้ทราบถึงแนวทางการป้องกันเพื่อความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สินของตนเองและส่วนรวม จากอัคคีภัย โดยสถานีดับเพลิงจัดเจ้าหน้าที่ให้ความรู้ความชำนาญ เพื่อทำการฝึกอบรม เผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัยแก่ประชาชนในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ประชาชนในชุมชนมีความรู้ในการดูแลรักษาและการใช้ถังดับเพลิงได้อย่างถูกต้อง
๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบสถานีดับเพลิงบางรัก
๓. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชนในชุมชน

เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนทุกชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก จำนวนชุมชนละ ๑๐๐ คน
๒. ประชาชนในชุมชนที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ในการใช้ถังดับเพลิงและสามารถจัดการกับภัยที่เกิดขึ้นอย่างมีระบบไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. จัดตั้งทีมอาสาสมัครเฝ้าระวัง และระงับอัคคีภัยในชุมชนทุกชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก

ขั้นตอนการปฏิบัติ/ผู้รับผิดชอบ

สถานีดับเพลิงบางรักเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้กำหนดมาตรการ การป้องกันและระงับอัคคีภัยให้แก่ประชาชนในชุมชนต่างๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ออกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ถังดับเพลิง ดูแลรักษาถังดับเพลิงให้แก่ประชาชนในชุมชน โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในพื้นที่รับผิดชอบ ประกอบด้วยชุมชนทั้งหมดจำนวน ๑๕ ชุมชนในเขตบางรัก จำแนกเป็นชุมชนแออัด ๓ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนซอยพิพัฒน์ ๒ ชุมชนซอยไผ่ และชุมชนซอยหลังวัดหัวลำโพง ชุมชนเมือง ๑๑ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนตรอกห่านาย ชุมชนซอยวัดมหาพฤฒาราม (ซอยแก้วฟ้า) ชุมชนตรอกขุนนาวา ชุมชนซอยสองพระ ชุมชนซอยจอมสมบูรณ ชุมชนซอยพระนครเศศ ชุมชนหลังวัดแก้วแจ่มฟ้า (สี่พระยา) ชุมชนศรีเวียง ชุมชนซอยวัดม่วงแคและมัสยิดฮารูน ชุมชนซอยสันติภาพและชุมชนตลาดสดเพชรพลอย และเคหะชุมชน ๑ ชุมชน ได้แก่ ชุมชนแฟลตครอบครัว สถานีดำรงจนครบาลบางรักโดยให้ความรู้ประชาชนในชุมชนเป้าหมาย เดือนละ ๒ ชุมชน ชุมชนละ ๑๐๐ คนระยะเวลาการดำเนินงานตามโครงการฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ ถึง วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

๒. ฝึกทบทวนให้ความรู้แก่ประชาชน ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก ที่ได้ผ่านการอบรมอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๓. จัดตั้งทีมอาสาสมัครเฝ้าระวังและระงับอัคคีภัยในชุมชนทุกชุมชน ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก

การวิเคราะห์

ในการแก้ปัญหาดังกล่าวและให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อาจใช้หลักการวิเคราะห์ด้วย SWOT Analysis ซึ่งคือการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคขององค์กรโดยวิเคราะห์ทั้งจากปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กรเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางกลยุทธ์ให้มีความเหมาะสมกับการทำงานสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

๑. จุดแข็ง(Strength)

ปัจจัยภายในอันเป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในสถานีดับเพลิงบางรักในด้านการป้องกันระงับอัคคีภัย ได้แก่

- ด้านทรัพยากรบุคคล สถานีดับเพลิงบางรักมีพนักงานดับเพลิงที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ มีทักษะประสบการณ์ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติมีความกระตือรือร้น มีความมานะพยายามในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ และสามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์จริงให้กับผู้เข้ารับการอบรมได้

- ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานีดับเพลิงบางรักมีรถและอุปกรณ์ในการดับเพลิงจำนวนมากซึ่งเพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่

๒. จุดอ่อน(Weakness)

- เจ้าหน้าที่ดับเพลิง สถานีดับเพลิงบางรักอาจเคยชินกับการทำงานเชิงรับคือการรอเหตุ อาจมีทัศนคติว่าเป็นการเพิ่มภาระ เพิ่มงาน ซึ่งอาจไม่ได้รับการร่วมมือในการทำงานเท่าที่ควร

- เจ้าหน้าที่ดับเพลิง จำนวนไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งต้องเตรียมพร้อมตลอด ๒๔ ชั่วโมง

- เจ้าหน้าที่ดับเพลิง ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ไม่มีการเบิกค่าทำกรนอกเวลาเพราะการทำงานบางครั้งต้องทำงานเกินกว่า ๘ ชั่วโมง

- เจ้าหน้าที่ดับเพลิงส่วนหนึ่งที่มีความรู้ความสามารถโอนย้ายกลับภูมิลำเนาเดิมต่างจังหวัดหรือหน่วยงานอื่น

- เจ้าหน้าที่ดับเพลิง มีภารกิจที่รับผิดชอบหลายด้านที่ต้องปฏิบัติ เช่น การรักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญ และสถานที่สำคัญต่างๆ จับสัตว์เลื้อยคลานกำจัดรังต่อ ช่วยเหลือสุนัข แมว และเหตุอื่น

- การปฏิบัติงานต้องเข้าเวรเป็นผลัดหมุนเวียนกันตลอด ๒๔ ชั่วโมงทำให้วันหยุดไม่ตรงกับวันหยุดทั่วไป

- เจ้าหน้าที่ดับเพลิง บางคนมีอายุมากเกินไป สุขภาพร่างกายไม่ดี ทำให้ไม่สามารถทำงานหนักได้

- รถและอุปกรณ์ดับเพลิงจำเป็นต้องใช้เจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน

- สภาพรถและอุปกรณ์ดับเพลิงได้ผ่านการใช้งานมาเป็นเวลานาน ทำให้บางส่วนอยู่ในสภาพชำรุดไม่สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ

- อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลมีไม่เพียงพอกับเจ้าหน้าที่

- ไม่ได้รับงบประมาณในการจัดกิจกรรม

- อุปกรณ์บางอย่างไม่มีความจำเป็นในการใช้งาน

๓. โอกาส(Opportunity)

- ผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ ผู้มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่ในการวางแผนกำลังคน อุปกรณ์และวางแผนเพื่อเตรียมพร้อมในการป้องกันบรรเทาฟื้นฟูสาธารณภัย

- ประชาชนในชุมชนเป็นผู้ได้รับการช่วยเหลือเมื่อเกิดอัคคีภัย เป็นผู้มีความตระหนักถึงภัยอันตรายและมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการป้องกันและระงับอัคคีภัย

- สำนักงานเขตพื้นที่รับผิดชอบ จัดให้มีการประชุมชี้แจงข้อราชการกับประชาชน คณะกรรมการชุมชน ทุกเดือนทำให้มีโอกาสชี้แจงปัญหาร่วมกับสำนักงานเขตและประชาชน

- สำนักงานเขตพื้นที่รับผิดชอบให้การสนับสนุนโดยจัดรถน้ำร่วมในการระงับอัคคีภัย

- มีเครือข่ายในการแจ้งเหตุหลายช่องทางที่สะดวกรวดเร็ว
- ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถประยุกต์ใช้ในการป้องกันระงับอัคคีภัย
- อาสาสมัคร มูลนิธิ ในพื้นที่รับผิดชอบให้ความร่วมมือในการระงับเหตุเพลิงไหม้
- กรุงเทพมหานครมุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งของประชาชน ชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยสนับสนุนให้มีระบบการป้องกันอุบัติเหตุและสนับสนุนให้มีส่วนร่วมของประชาชน
 - ด้านนโยบาย กล่าวคือ กรุงเทพมหานครได้มีนโยบายที่ให้ความสำคัญกับความปลอดภัย โดยกำหนดให้เป็นมหานครแห่งความปลอดภัยและคุณภาพชีวิต
 - ด้านงบประมาณ กล่าวคือ การมีงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรเพียงพอต่อการดำเนินงานต่างๆ เพื่อพัฒนาและจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการป้องกันระงับอัคคีภัย
 - สำนักงานเขตพื้นที่รับผิดชอบ จัดให้มีการประชุมชี้แจงข้อราชการกับประชาชน คณะกรรมการชุมชน ทุกเดือนเพื่อให้มีโอกาสชี้แจงปัญหาร่วมกับสำนักงานเขตและประชาชน
 - สำนักงานเขตพื้นที่รับผิดชอบให้การสนับสนุนโดยจัดถรณ์้ำร่วมในการระงับอัคคีภัย
 - กรุงเทพมหานครมุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งของประชาชน ชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินโดยสนับสนุนให้มีส่วนร่วมของประชาชน

๔. อุปสรรค(Threat)

- ประชาชนในชุมชนมีความขัดแย้งกัน และไม่ให้ความร่วมมือ
- ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงที่เกิดเหตุได้อย่างทันเวลา ถนนตรอก ซอยแคบ สภาพถนนที่มีปัญหาจราจรติดขัด
 - ไม่ได้รับงบประมาณในการจัดทำโครงการ
 - ประชาชนในชุมชนไม่มีเวลาให้กับการทำกิจกรรมเพราะต้องไปประกอบอาชีพ
 - ประชาชนในชุมชนยังไม่ตระหนักถึงอันตรายจากอัคคีภัยทำให้ไม่มีการฝึกใช้ถังดับเพลิง
 - ประชาชนในชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจ ในการใช้ถังดับเพลิง ทำให้ไม่มีการทดสอบ การบำรุงรักษา จึงชำรุดเสียหายใช้การไม่ได้
- ประชาชนในชุมชนยังมีทัศนคติที่ไม่ดีกับเจ้าหน้าที่ บางครั้งอาจไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร
 - ไม่ได้รับงบประมาณในการจัดทำโครงการ

ปัจจัยความสำเร็จ

ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอัคคีภัย ประชาชนในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรักจำนวน ๑๕ ชุมชน สามารถใช้อุปกรณ์ดับเพลิงได้อย่างถูกวิธีและปลอดภัย ซึ่งสามารถลดการสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

งบประมาณที่ต้องใช้และระยะเวลาดำเนินการ

งบประมาณที่ต้องใช้ตามโครงการฯ สถานีดับเพลิงบางรักจัดทำ ร่างโครงการ ขอรับการจัดสรรงบประมาณ สำหรับเป็นค่าใช้จ่ายของโครงการฯ เสนอกองปฏิบัติการดับเพลิง ๑ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อนำเสนอขอความเห็นชอบจากผู้บริหารสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมเสนอขออนุมัติไปยังผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ภายในวงเงิน ๔๕๐,๐๐๐.- บาท (สี่แสนห้าหมื่นบาทถ้วน) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมชุมชน ๑๕ชุมชน ๆ ละ ๓๐,๐๐๐.- บาท ดังนี้

- ค่าตอบแทนวิทยากรในการบรรยายภาคทฤษฎี และสาธิตฝึกปฏิบัติ
- ค่าวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกซ้อมภาคปฏิบัติ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง แก๊สหุงต้ม น้ำยาดับเพลิง เคมีชนิดต่าง ๆ เป็นต้น
- ค่าอาหาร เครื่องดื่ม สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม

ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ ถึง ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนจำนวน ๑๕ ชุมชน และดำเนินการอบรมให้ความรู้เดือนละ ๒ ชุมชน

แนวทางการบริหารความเสี่ยง

ปัจจัยเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ ทำให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีปัจจัยอยู่ ๒ ประการที่สำคัญคือ

๑. ด้านงบประมาณ ซึ่งอาจจะไม่ได้รับการอนุมัติ หรือได้รับอนุมัติแต่ไม่เพียงพอเนื่องจากผู้บริหารกรุงเทพมหานคร มีความจำเป็นที่ต้องนำงบประมาณไปใช้ด้านอื่นที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หรือเห็นว่ามีนโยบายที่สำคัญกว่า ดังนั้น วิธีการรองรับแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ การขอความร่วมมือสนับสนุนจากหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง คือ สมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน ที่มีหน้าที่ส่วนหนึ่งคือการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้ เข้ามามีบทบาทในการช่วยเหลือ สนับสนุนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ที่จำเป็นที่ต้องใช้ในการฝึกอบรม

๒. ด้านประชาชน อาจไม่ให้ความสำคัญในการเข้าร่วมโครงการ โดยมีความเห็นดังนี้

๒.๑ การแก้ไขปัญหาอัคคีภัยไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน

ประชาชนโดยส่วนใหญ่คิดว่าเมื่อเกิดอัคคีภัยขึ้น เป็นหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งในกรุงเทพมหานคร คือ สถานีดับเพลิง มีหน้าที่ในการป้องกันอัคคีภัย ช่วยเหลือประชาชนอยู่แล้ว ไม่ใช่หน้าที่ของประชาชน ดังนั้น หน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่โดยตรงคือ สถานีดับเพลิงในพื้นที่รับผิดชอบ และสำนักงานเขต ต้องสร้างความเข้าใจและสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันอัคคีภัย

๒.๒ มีภาระหน้าที่และขาดความตระหนักในความสำคัญของอัคคีภัย

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนทุกคนในชุมชน คำนึงถึงปัญหาปากท้อง ต้องหาเลี้ยงชีพ ทำให้ไม่มีเวลาว่างเพียงพอที่จะให้ความร่วมมือที่จะเข้าร่วมโครงการ ประกอบกับ ประชาชนไม่ให้ความสำคัญกับปัญหาอัคคีภัยที่มีความรุนแรง หากเกิดขึ้นจะกระทบกับประชาชนโดยรวม จึงเป็นหน้าที่ของสถานีดับเพลิงที่ต้องให้ความรู้ ความเข้าใจ เห็นถึงภัยและความรุนแรงที่เกิดจากอัคคีภัย

การประเมินผล

การดำเนินการตามโครงการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอัคคีภัยโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก จะได้รับผลสำเร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไรนั้น จะต้องมีการประเมินผลของโครงการฯ ในด้านต่าง ๆ โดยดูผลตัวชี้วัดความสำเร็จดังนี้

ผลผลิต

๑. ประชาชนในชุมชนเข้ารับการฝึกอบรม ครบทั้ง ๑๕ ชุมชนๆ ละ ๑๐๐ คน
๒. ประชาชนในชุมชนที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ในการใช้ถังดับเพลิงและสามารถจัดการกับภัยที่เกิดขึ้นอย่างมีระบบไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. จัดตั้งทีมอาสาสมัครเฝ้าระวังและระงับอัคคีภัยในชุมชนทุกชุมชน ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก

ผลลัพธ์

๑. สถิติการเกิดเพลิงไหม้ในชุมชนพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงบางรัก ลดลง
๒. ประชาชนในชุมชนสามารถระงับอัคคีภัยได้เอง อย่างมีประสิทธิภาพก่อนเจ้าหน้าที่ดับเพลิงถึงที่เกิดเหตุ

ข้อเสนอแนะ

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

ในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ โดยจากการวิเคราะห์ถึงแนวโน้มของความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและสนับสนุนประกอบไปด้วยด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านนโยบาย

ผู้บริหารระดับสูง อาจพิจารณาเห็นว่ากรุงเทพมหานครยังมีปัญหาด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขก่อน เช่น เรื่องสิ่งแวดล้อม การก่อสร้างระบบขนส่งมวลชน การก่อสร้างระบบป้องกันน้ำท่วม เป็นต้น ดังนั้นผู้บริหารต้องตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในการป้องกันอัคคีภัยของประชาชนในชุมชนอย่างจริงจัง

ด้านงบประมาณ

การดำเนินการให้มีความรู้ในการป้องกันอัคคีภัยให้กับชุมชนต้องใช้งบประมาณในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมในภาคปฏิบัติ ตลอดจนค่าอาหารและเครื่องดื่มสำหรับผู้เข้ารับการอบรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการจัดสรรงบประมาณ เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามโครงการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมป้องกันอัคคีภัย

ด้านบุคลากร

เจ้าหน้าที่ดับเพลิงต้องมีความพร้อมในการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม มีความเสียสละ อุทิศเวลาให้แก่ทางราชการ และหน่วยงานควรจัดสรรงบประมาณเป็นค่าตอบแทนเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากร

การนำโครงการไปพัฒนาต่อไป

กรุงเทพมหานครควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการตามโครงการเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการป้องกันอัคคีภัย ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่รับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร ให้เป็นมหานครแห่งความปลอดภัยสำหรับทุกคนอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อความสุขของคนกรุงเทพมหานคร และผลักดันอนาคตของกรุงเทพมหานครสู่ความเป็นเมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน

บรรณานุกรม

๑. http://www.bangkokfire.com/viewpage.php?page_id=๙

๒. <http://www.firefara.org/infot๓.html>

๓. https://wiki.stjohn.ac.th/groups/poly_motorvehicles/wiki/๙๗๖๙๓/

๔. รายงานส่วนบุคคล (Individusl Study) หลักสูตรนักบริหารมหนครระดับกลางรุ่นที่ ๑๕ “โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการป้องกันและระงับอัคคีภัยในอาคารสูง ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดดับเพลิงลาดยาว” จัดทำโดย นายกร ดีลี

๕. รายงานส่วนบุคคล (Individusl Study) หลักสูตรนักบริหารมหนครระดับกลางรุ่นที่ ๑๕ “โครงการการแก้ไขปัญหารถดับเพลิงเข้าไม่ถึงที่เกิดเหตุ : กรณีศึกษาเหตุเพลิงไหม้ชุมชนวัดสุวรรณาราม(บ้านบุ) พื้นที่ สถานีดับเพลิงบางขุนนนท์” จัดทำโดย นายนริชัญ วงศ์ตั้ง

๖. รายงานส่วนบุคคล (Individusl Study) หลักสูตรนักบริหารมหนครระดับกลางรุ่นที่ ๑๖ เรื่อง การเพิ่มทักษะให้กับเจ้าของและผู้ดูแลอาคารในการเผชิญเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดดับเพลิงหัวหมาก จัดทำโดย นายธนยศ ทองเจือเพชร

๗. รายงานส่วนบุคคล (Individusl Study) หลักสูตรนักบริหารมหนครระดับกลางรุ่นที่ ๑๔ “โครงการพัฒนาประสิทธิภาพของประชาชนในการป้องกันและระงับอัคคีภัยในชุมชน (ในพื้นที่สถานีดับเพลิงบ่อนไก่)” จัดทำโดย นายวรเศรษฐ์ วิศาลศักดิ์

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข
ภาพถ่ายการให้ความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัยในชุมชนตรอกห่านาย
แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ภาคผนวก ข
ภาพถ่ายการให้ความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัยแก่ชุมชนซอยพระนครเรศ
แขวงมหาพฤฒาราม เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
เมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๗

ภาคผนวก ข
ภาพถ่ายการให้ความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัยแก่โรงแรมแมนดาริน โอเรียนเต็ล
แขวงบางรัก เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
เมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๙

ภาคผนวก ข
ภาพถ่ายการให้ความรู้ด้านการป้องกันอัคคีภัยแก่ไปรษณีย์กลางบางรัก
แขวงบางรัก เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘

ภาคผนวก ค

ไฟมี ๔ ประเภท คือ A B C D ซึ่งเป็นข้อกำหนดมาตรฐานสากล

<p>ไฟประเภทเอ มีสัญลักษณ์เป็น รูปตัว A สีขาวหรือดำอยู่ในสามเหลี่ยมสีเขียว</p> <p>ไฟประเภท A คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็งเชื้อเพลิงธรรมดา เช่น</p> <p>ฟืน ฟาง ยาง ไม้ ผ้า กระดาษพลาสติก หนังสือตึก หนังสือสัตว์ ปอ นุ่น ด้าย รวม ทั้งตัวเราเอง</p> <p>วิธีดับไฟประเภท A ที่ดีที่สุด คือ การลดความร้อน (Cooling) โดยใช้ น้ำ</p>		
<p>ไฟประเภท บีมีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว B สีขาวหรือดำอยู่ในรูปสี่เหลี่ยม สีแดง</p> <p>ไฟประเภท B คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของเหลวและก๊าซ</p> <p>เช่น น้ำมันทุกชนิด แอลกอฮอล์ทีเนอร์ ยางมะตอยจารบี และก๊าซติดไฟทุก ชนิด เป็นต้น</p> <p>วิธีดับไฟประเภท B ที่ดีที่สุด คือ กำจัดออกซิเจน ทำให้อับอากาศ โดยคลุมดับ ใช้ผงเคมีแห้งใช้ฟองโฟมคลุม</p>		
<p>ไฟประเภท ซีมีสัญลักษณ์เป็นรูป C สีขาวหรือดำอยู่ในวงกลมสีฟ้า</p> <p>ไฟประเภท C คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็งที่มีกระแสไฟฟ้า ไหลอยู่</p> <p>เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด การอาร์ค การสปาร์ค</p> <p>วิธีดับไฟประเภท C ที่ดีที่สุด คือ ตัดกระแสไฟฟ้า แล้วจึงใช้ก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์หรือ น้ำยาเหลวระเหยที่ไม่มี CFC ไล่ออกซิเจนออกไป</p>		
<p>ไฟประเภท ดี มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว D สีขาวหรือดำอยู่ในดาว ๕ แฉก สีเหลือง</p> <p>ไฟประเภท D คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นโลหะและสารเคมีติด ไฟเช่น</p> <p>วัตถุระเบิด, ปุ๋ยยูเรีย (แอมโมเนียมไนเตรต), ผงแมกนีเซียม ฯลฯ</p> <p>วิธีดับไฟประเภท D ที่ดีที่สุด คือ การทำให้อับอากาศ หรือใช้สารเคมีเฉพาะ (ห้ามใช้น้ำเป็นอันขาด) ซึ่งต้องศึกษาหาข้อมูลแต่ละชนิดของสาร เคมีหรือโลหะ นั้นๆ</p>		

เครื่องดับเพลิงแบบมือถือ (Portable Fire Extinguisher) หรืออาจเรียกว่าแบบยกหัว
มีประโยชน์ในการระงับไฟเบื้องต้น
ไม่ควรฉีดถ้าไม่เห็นแสงไฟ เครื่องดับเพลิงมีมากกว่า ๒๐ ชนิดแต่ควรรู้เป็นหลัก ๖ ชนิด คือ

<p>๑ เครื่องดับเพลิงชนิดกรดโซดา (Soda Acid)</p> <p>(นิยมบรรจุในถังสีแดงไม่มีสาย ไม่มีคันบีบ)</p> <p>เวลาใช้ ต้องทำให้หลอดบรรจุกรดโซดาแตก (โดยการทุบปุ่มเหนือถัง) เพื่อทำปฏิกิริยากับน้ำเกิดแก๊สขับเคลื่อน</p> <p>ให้ถือถังคว่ำลง แล้วน้ำจะพุ่งผ่านหัวฉีดเข้าดับไฟ ซึ่งยุ่งยากซับซ้อน ตรวจสอบยาก ปัจจุบันไม่นิยมใช้ ไม่มีจำหน่ายในเมืองไทยแล้ว แต่ในต่างประเทศยังมีใช้อยู่</p> <p>ใช้ดับไฟประเภท A อย่างเดียว</p>	
<p>๒ เครื่องดับเพลิงชนิดฟองโฟม (Foam)</p> <p>(นิยมบรรจุในถังอลูมิเนียมสีครีมหรือถังสแตนเลส มีหัวฉีดเป็นหัวฝักบัว)</p> <p>บรรจุอยู่ในถังที่มีน้ำยาโฟมผสมกับน้ำแล้วอัดแรงดันเอาไว้ (นิยมใช้โฟมAFFF)</p> <p>เวลาใช้ถอดสลักและบีบคันบีบแรงดันจะดันน้ำผสมกับโฟมผ่านหัวฉีดฝักบัว ฟองออกมาเป็นฟอง</p> <p>กระจายไปปกคลุมบริเวณที่เกิดไฟไหม้ ทำให้อับอากาศขาดออกซิเจนและลดความร้อน</p> <p>ใช้ดับไฟประเภท B และ A</p>	
<p>๓. เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำสะสมแรงดัน (Water Pressure)</p> <p>(นิยมบรรจุถังสแตนเลส ต่างประเทศบรรจุถังกันสนิมสีแดง)</p> <p>บรรจุน้ำอยู่ในถัง แล้วอัดแรงดันน้ำเอาไว้ จึงเรียกว่า น้ำสะสมแรงดัน</p> <p>ใช้ดับไฟประเภท A</p>	

๔. เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์หรือ ซีโอทู (Carbondioxide)

(นิยมบรรจุถังสีแดง ต่างประเทศบรรจุถังสีดำ)

บรรจุก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ในถังที่ทนแรงดันสูง ประมาณ ๘๐๐ - ๑๒๐๐ ปอนด์ ต่อ ตารางนิ้ว

ที่ปลายสายฉีดจะมีลักษณะเป็นกระบอกหรือกรวย เวลาฉีดดับเพลิงจะมีเสียงดังเล็กน้อย พร้อมกับพ่นหมอกหิมะออกมาไล่ความร้อน และออกซิเจนออกไปควรรักษาใช้ภายในอาคารที่ต้องการความสะอาด

โดยฉีดเข้าใกล้ฐานของไฟให้มากที่สุด ประมาณ ๑.๕ - ๒ เมตร เมื่อใช้งานแล้วจะไม่มีสิ่งสกปรกหลงเหลือ

ใช้ดับไฟประเภท C และ B

๕. เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (Dry Chemical Powder)

(นิยมบรรจุถังสีแดง ต่างประเทศบรรจุถังสีฟ้า)

บรรจุผงเคมี ซึ่งมีหลายชนิด หลายคุณภาพไว้ในถังแล้วอัดแรงดันเข้าไป เวลาใช้ ผงเคมีจะถูกดันออกไป

คลุมไฟทำให้อับอากาศ และสารเคมีตัดกระบวนการทางเคมีควรรักษาใช้ภายนอกอาคาร เพราะผงเคมี

เป็นฝุ่นละอองฟุ้งกระจายทำให้เกิดความสกปรกและเป็นอุปสรรคในการเข้าผจญเพลิง อาจทำให้อุปกรณ์ไฟฟ้าราคาแพง เสียหายได้

ใช้ดับไฟได้ดีคือ ไฟประเภท B ผงเคมีไม่เป็นสื่อไฟฟ้า สามารถดับไฟประเภท C ได้ (แต่อุปกรณ์ไฟฟ้าอาจเสียหาย) การดับไฟประเภท A ต้องมีความชำนาญและควรใช้น้ำดับถ่าน

๖. เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวระเหย ฮาโลตรอน (Halotron)

(นิยมบรรจุถังสีเขียว)

แต่เดิมบรรจุน้ำยาเหลวระเหย ชนิด โบรโมคลอโร ไดฟลูออโรซึ่งเป็นสาร CFC ไว้ในถัง ใช้ดับไฟได้ดีแต่มีสารพิษ และในปัจจุบันองค์การสหประชาชาติประกาศให้เลิกผลิตพร้อมทั้งให้ทุกประเทศ

ลด ละการใช้จนหมดสิ้น เพราะเป็นสารที่ทำลายสิ่งแวดล้อมโลกบางประเทศถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย

: ปัจจุบันน้ำยาเหลวระเหยที่ไม่มีสาร CFC มีหลายยี่ห้อ และหลายชื่อ

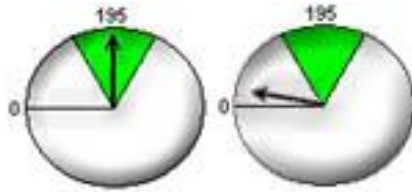
ใช้ดับไฟประเภท C และ B ส่วนไฟประเภท A ต้องมีความชำนาญ

สามารถฉีดใช้ได้ไกลกว่า

ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกไซด์ คือระยะ ๓-๔ เมตร

การตรวจสอบแรงดันในถังดับเพลิง

มาตรวัด (Pressure Gauge) เครื่องดับเพลิง

ถ้ามีมาตรวัด (Pressure Gauge) ต้องดูที่เข็ม “เข็มตั้งยังใช้ได้เข็มเอียงซ้ายไม่ได้การ” หากแรงดันไม่มี เข็มจะเอียงมาทางซ้ายต้องรีบนำไปเติมแรงดันทันทีอย่าติดตั้งไว้ให้คนเข้าใจผิด คิดว่ายังใช้ได้ การตรวจสอบนี้ควรเป็นหน้าที่ของผู้ที่ดูแลบริเวณที่ติดตั้งเครื่องดับเพลิงนั้นๆ ควรตรวจสอบอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง ถ้าไม่มีมาตรวัด (Pressure Gauge) คือเครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (ซีโอทู) ใช้วิธีชั่งน้ำหนักก๊าซที่อยู่ในถัง หาก ลดลงต่ำกว่า ๘๐ % ควรนำไปอัดเพิ่มเติม

การบำรุงรักษาเครื่องดับเพลิง

เครื่องดับเพลิงเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญต่อชีวิตและทรัพย์สินเป็นอย่างยิ่ง จึงควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพในระยะยาวนานขึ้นตอนที่สำคัญในการบำรุงรักษา คือ

๑. อย่าติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงไว้ในอุณหภูมิสูง มีความชื้น หรือเกิดความ สกปรกได้ง่ายเช่น ตากแดด ตากฝนติดตั้งใกล้จุดกำเนิดความร้อนต่างๆ อาทิ หม้อต้มน้ำ เครื่องจักรที่มีความร้อนสูง เตาทุงต้ม ห้องอบต่างๆ เป็นต้น

๒. ทำความสะอาดตัวถังและอุปกรณ์ประกอบ (สายฉีด, หัวฉีด) เป็นประจำ สม่ำเสมอ (อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง) เพื่อให้ดูดีมีระเบียบและพร้อมใช้งาน

๓. หากเป็นเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง ควรเคลื่อนผงเคมีที่บรรจุอยู่ภายในโดยยกถังพลิกคว่ำ-พลิกหงาย ๕-๖ ครั้ง (จนแน่ใจว่าผงเคมีแห้งไม่จับตัวเป็นก้อน) อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง

๔. ตรวจสอบสลากวิธีใช้ ป้ายบอกจุดติดตั้ง ป้าย แสดงกำหนดการบำรุงรักษา และผู้ตรวจสอบ (Maintenance Tag) ให้สามารถอ่านออกได้ชัดเจนตลอดเวลา

หากท่านได้ตรวจสอบและบำรุงรักษาตามที่กล่าวมานี้แล้ว อุปกรณ์ของท่านจะมีอายุยืนยาว สามารถใช้ได้ไม่ต่ำกว่า ๕ ปี

วิธีการใช้ถังดับเพลิง

๑. เข้าไปทางเหนือลมโดยห่างจากฐานของไฟประมาณ ๒ - ๓ เมตร
๒. ดึงสลักหรือลวดที่รั้งวาล์วออก
๓. ยกหัวฉีดปากกลวยชี้ไปที่ฐานของไฟ (ทำมุมประมาณ ๔๕ องศา)
๔. ปีบไกเพื่อเปิดวาล์วให้ก๊าซพุ่งออกมา
๕. ให้ฉีดไปตามทางยาว และกวาดหัวฉีดไปซ้าย ๆ
๖. ดับให้สนิทจนแน่ใจแล้ว จึงฉีดต่อไปข้างหน้า

วิธีการใช้ถังดับเพลิง

- 1 ดึง** ทำการดึงสายฉีดจากที่เก็บ
Draw out the hose

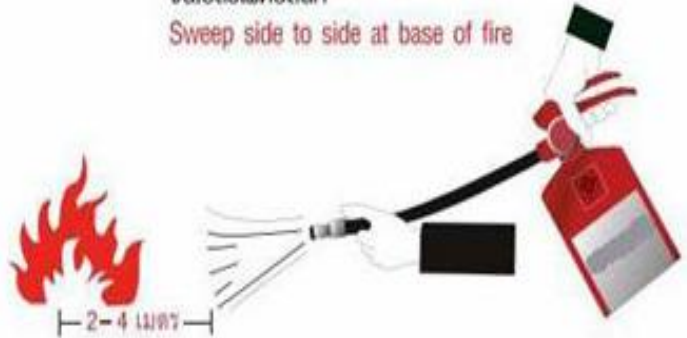
- 2 ปลด** ทำการดึงสลักเพื่อปลดล๊อคควาล์วที่หัวถัง
Pull out safety pin

- 3 กด** ทำการกดก้านฉีดเพื่อทำการฉีดสารเคมีออกมาพร้อมจับปลายสายให้แน่น
Squeeze the handle

- 4 ส่าย** เข้าใกล้ 2-4 เมตร ด้านเหนือลม พร้อมฉีดไปยังฐานของไฟ โดยส่ายสายฉีดไปมาซ้าย-ขวา จนเปลวไฟดับสนิท
Sweep side to side at base of fire

ประวัติผู้เขียนเอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคล

ชื่อ – สกุล	นายดิเรก เพิ่มดี
วันเดือนปีเกิด	๒ มกราคม ๒๕๐๙
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการพิเศษ หัวหน้าสถานีดับเพลิงบางรัก กองปฏิบัติการดับเพลิง ๑ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สถานีดับเพลิงบางรัก เลขที่ ๔๕๙ ถนนสีพระยา แขวงสีพระยา เขตบางรัก กทม. ๑๐๕๐๐
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ประวัติการรับราชการ	
๑๖ มีนาคม ๒๕๓๕	เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ๑ หมวดพัฒนาชุมชน งานส่งเสริมและพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตยานนาวา
๑๖ มีนาคม ๒๕๓๗	เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ๒ หมวดพัฒนาชุมชน งานส่งเสริมและพัฒนาชุมชน สำนักงานเขตยานนาวา
๒๕ ธันวาคม ๒๕๓๘	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๒ งานทะเบียนราษฎร ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตหนองแขม
๑ ตุลาคม ๒๕๔๐	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๓ งานทะเบียนราษฎร ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตหนองแขม
๑ สิงหาคม ๒๕๔๓	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๔ ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตปทุมวัน
๖ กันยายน ๒๕๔๓	เจ้าหน้าที่ปกครอง ๔ ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตภาษีเจริญ
๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๗	พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๔ สถานีดับเพลิงบางแค กองปฏิบัติการดับเพลิง ๔ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๗	เจ้าพนักงานปกครอง ๕ ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตภาษีเจริญ
๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๘	เจ้าพนักงานปกครอง ๕ ฝ่ายนโยบายผู้บริหารและกิจการพิเศษ กองตรวจ และปฏิบัติการพื้นที่ ๓ สำนักเทศกิจ
๑๘ กันยายน ๒๕๔๙	เจ้าพนักงานปกครอง ๖ หัวหน้ากลุ่มงานปกครอง ฝ่ายปกครอง สำนักงาน เขตพระนคร
๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๙	เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๖ สถานีดับเพลิงปากคลองสาน กองปฏิบัติการดับเพลิง ๔ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔

เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สถานีดับเพลิงปากคลองสาน กองปฏิบัติการดับเพลิง ๔
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๔ มกราคม ๒๕๕๖

เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการพิเศษ
หัวหน้าสถานีดับเพลิงบางรัก กองปฏิบัติการดับเพลิง ๑
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย